

ATA TOHUMCULUK A.Ş.

Tohumda Güvençenin Adresi

İÇ ANADOLU BÖLGESİ HUBUBAT ÜRETİM TAHMİNİ VE DEĞERLENDİRME

Ayhan Atalay

Ata Tohumculuk A.Ş.

Yönetim Kurulu Başkanı

Ankara, 09.05.2024

Sunum Planı

- Meteorolojik veriler
 - Saha gözlemleri
 - İç Anadolu Bölgesi hububat ekim alanları
 - Tohum üretim ve dağıtım verileri
-

İç Anadolu Bölgesi Meteorolojik Veriler

TMO Fenolojik Raporu'na göre

- 2023 Kasım ayında bitki üzerine düşen yağış 55,7 mm
 - 2022 Kasım ayında bitki üzerine düşen yağış 18,9 mm
 - Uzun yıllar Kasım ayı yağış ortalaması 35,1 mm
 - Kasım ayı hububat üretimi için elverişli olarak geçmiştir.
 - Kasım ve Aralık aylarında bitki çıkışları zamanında olmuş ve buğdayda kardeşlemeler çok iyi olup yeterli sıklığa ulaşmıştır.
 - Bitkiler kışa güçlü bir şekilde girmiştir.
 - Kasım ve Aralık ayları, uzun yıllar sıcaklık ortalamasına göre 3°C daha sıcak geçmiştir.
-

İç Anadolu Bölgesi Meteorolojik Veriler

- Ocak ve Şubat aylarında havanın sıcak geçmesi nedeniyle vejetatif gelişim devam etmiştir.
 - Bitkilerde yeşil aksam iyi bir gelişim gösterirken, kök gelişimi zayıf kalmıştır.
 - Ocak ve Şubat aylarında kar yağışı neredeyse olmamıştır.
 - Ocak ve Şubat aylarında toprakta su kaybı olmadığı için bitkiler strese girmemiştir.
 - İklimin sıcak geçmesi ve kar yağışının olmaması fare ve köstebek popülasyonunu arttırmıştır.
 - Bölgede fare ve köstebek kaynaklı zarar yaklaşık %10 civarındadır.
-

İç Anadolu Bölgesi Meteorolojik Veriler

- 2024 Mart ayında yağışlar oldukça az ve sıcaklıklar mevsim normallerinin üzerinde seyretmiştir
 - Sıcaklıklar mevsim normallerinin 1,5°C üzerinde seyretmiştir
 - Kardeşlenmenin çok ve buharlaşmanın fazla olması nedeniyle su ihtiyacı artmış ve bitkiler strese girmiştir
 - Mart ayının ikinci yarısından itibaren toprak yapısı zayıf tarlalarda bitkiler başak çıkartmaya başlamıştır.
 - Daha güçlü toprak yapısındaki tarlalardaki bitkiler Nisan ayının ikinci yarısından itibaren başak çıkartmaya başlamıştır.
 - Bu yıl ülke genelinde arpa ve buğdaylar genel olarak 15-20 gün önce başak çıkartmıştır.
 - Erken başaklanma, başakların kısa ve dane sayısının az olmasına neden olmaktadır.
 - Yağışların az olması sebebiyle sahada hastalık verisi ile karşılaşılmamıştır. (lokal bazı bölgeler hariç)
 - Bölgenin tümünde Nisan ayı sonunda yağışlar etkili olmuştur
 - Yağışlar yüksek yerler, nadas alanlar ve toprak yapısı kuvvetli olan yerlerde verime olumlu katkı sağlamıştır.
-

İç Anadolu Bölgesi Meteorolojik Veriler

Özet olarak;

- 2023 Kasım ve Aralık ayları sıcaklık ve yağış rejimi hububat üretimi için çok uygun geçmiştir.
 - 2024 Ocak ve Şubat aylarında kar yağmaması ve havaların sıcak gitmesi sonucu bitkiler vejetatif gelişim göstermeye devam etmiştir.
 - Şubat ayının ikinci yarısından itibaren bazı bölgelerde bitkilerde su stresi yaşanmaya başlamıştır.
 - Şubat ayında azalmaya başlayan yağışlar Mart ayında tamamen kesilmiştir.
 - Nisan ayının genelinde yaz sıcakları görülmüştür.
 - Nisan ayının sonunda gelen yağışlar sıcaklıkları düşürmüş ve bitkilerde bir miktar toparlanma sağlamıştır.
-

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

- Yağışların Mart ve Nisan aylarında az olması gübre kullanımı olumsuz etkilemiştir.
 - Kiraç alanlarda nitrat gübresi kullanımı azalmıştır.
 - Yağmurların geç gelmesi çok erkenci çeşitler, kumsal arazileri, anız yerlerini, nohut ve kimyon arkası yapılan ekilişleri olumsuz etkilemiştir.
 - Bölgede hatırı sayılır bir ölçüde biçim yapılamayacak ya da yapılsa bile masrafı karşılayamayacak alanlar vardır. (özellikle arpada)
 - Sulu tarlalarda da verim kaybı beklenmektedir.
 - Hava sıcaklıklarının yüksek gitmesi ve kuraklıktan dolayı bazı bölgelerde sulamaya başlama tarihleri Şubat ayının ikinci yarısına kadar gerilemiştir.
-

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

Konya

- Konya Ovası kuraklığın en şiddetli yaşandığı yerdir
 - Kıraç alanlarda bitkilerde çıkış sıkıntısı olmuştur.
 - Kadınhanı, Yunak, Sarayönü, Çeşmelisebil, Altınova Tigem ve Polatlı Tigem arasında çok şiddetli kuraklık yaşanmıştır.
 - Kadınhanı, Konya, Gözlü Tigem, Konuklar Tigem ve Altınekin arasındaki bölge nispeten kuraklıktan daha az etkilenmiştir.
 - Bu bölgede kıraç arazilerde verimin önceki yıla göre 1/3 oranına inmesi ve sulu arazilerde ise %20-30 kayıp bekleniyor
 - Nisan ayı sonunda gelen yağışlar olmasaydı bölgede önemli oranda arazi terkin edilebilirdi.
-

ATA TOHUMCULUK A.Ş.

Tohumda Güvenenin Adresi

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

- Konya'nın güneyine doğru Çumra ve Karaman bölgelerinde kuraklık çok şiddetlidir. Kıraç alanlardaki arpalar ve bazı buğdaylar biçilemez durumdadır.
 - Kulu ve Cihanbeyli arasındaki bölge
 - Arpalarda %20-30 civarında kayıp beklenmektedir.
 - Buğdaylar ise şimdilik iyi durumdadır.
 - Aksaray bölgesinde kuraklık çok şiddetli olduğu için genel olarak arpalarda görünüm kötü fakat buğdaylarda nispeten daha iyi
 - Altınekin, Obruk, Karapınar ve Çumra arası buğdayda kalite bölgesi sayılır. Bu alanlar sulu olduğu için önemli bir kayıp yoktur.
-

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

Polatlı (Buğdayda önemli kalite bölgesi)

- Polatlı kent merkezinin yakın çevreleri nispeten daha iyidir.
 - Polatlı'dan Konya ve Haymana'ya doğru olan bölge, Polatlı Tigem ve Altınova Tigem arasındaki bölgeden nispeten daha iyidir.
 - Polatlı'nın kuzeybatısındaki Ayaş ve Beypazarı'ndaki araziler Polatlı'nın güneyine göre oldukça iyidir.
 - Ayaş ve Beypazarı arasındaki Kırbaşı bölgesi çok iyidir.
 - Sulu alanlarda Ankara Çayı'nın debisi hala yüksek olduğu için yeterince sulama yapılmaktadır.
 - Polatlı ve Ayaş arasındaki bölgenin bitki gelişimi diğer bölgelere göre daha önde gitmektedir
-

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

Ankara, Kırıkkale

- Gölbaşı ve Haymana çevresi daha yüksek rakımda olduğu için bitki gelişimi daha geriden gelmektedir. Bu nedenle kayıp söz konusu değildir.
 - Son yağışlar oldukça olumlu etki etmiştir.
 - Koçhisar, Kırıkkale ile Ankara arasında kalan bölge nispeten daha iyi durumdadır
 - Kırıkkale'den Çorum ve Yozgat'a doğru taban arazilerde kuraklık şiddetlidir.
 - Sulakyurt gibi yüksek yerlerde mahsullerin durumu iyidir.
 - Bala, Keskin ve Koçhisar arasındaki bölgede kuraklık şiddetli olduğundan bitkilerin durumu oldukça kötüdür
 - Keskin'in yüksek kısımları ise kuraklıktan daha az etkilenmiştir.
 - Çelebi ve Kaman arası ise arpalar iyi ve buğdaylar daha iyidir.
 - Çubuk, Akyurt ve Kazan tarafı yüksek olmasından dolayı bitkiler daha geç gelişim gösterdiği için arpalarda kayıp az ve buğdaylarda kayıp gözükmemektedir.
-

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

Eskişehir, Afyon

- Yunak, Afyon, Sivrihisar ve Eskişehir arasındaki bölgede kuraklık çok şiddetlidir.
 - Nisan sonu yağışları olmasaydı biçim yapılamayacak önemli miktarda arazi vardı.
 - Nisan sonu yağışları ile nadas alanlar ve yüksek yerlerde nispeten iyileşme sağlanmıştır.
 - Yağışlar sulu alanlarda da çok faydalı olmuştur.
 - Buğdaylarda büyük bir kayıp gözükmemekle birlikte arpalarda kayıp yüksektir.
 - Eskişehir'den başlayarak Polatlı'ya kadar geniş bir havzayı sulayan Sakarya Nehri ve Porsuk Çayı kurumuştur.
 - Sakarya Nehri ve Porsuk Çayı'nın geçtiği Sivrihisar ve Polatlı havzalarında bu akarsulardan sulama tamamen durmuştur.
 - Bu havzada sulu alanlarda verim kaybı beklenmektedir.
 - Nisan ayı sonundaki yağışlarla birlikte Sakarya Nehri ve Porsuk Çayı'nda su akmaya başlamıştır.
-

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

Kayseri

- Kırış arpalarda görünüm oldukça zayıftır.
 - Bünyan'da arpalar zayıf fakat buğdaylar ise iyi durumdadır.
 - Pınarbaşı'nda güzlük ekilişler kuraklıktan etkilenmiş fakat yazlık ekilişlerde görünüm oldukça iyidir.
 - Kayseri, Uzunyayla ve Sivas tarafı oldukça iyi fakat sahada mantari hastalıklar gözlenmektedir.
 - Kayseri'nin Bünyan'dan batıya bakan kısmında arplar kuraklıktan fazla etkilenmiş ve buğdaylar da ise zarar daha az görünmektedir.
-

İç Anadolu Bölgesi Saha Gözlemleri

Nevşehir ve Niğde

- Kıraç arpalarda %20-25 civarı bir verim kaybı beklenmektedir.
- Niğde tarafına doğru ise bitkilerin durumu nispeten daha iyi

Karadeniz Geçit Bölgesi

- Çorum ve Çankırı'nın yüksek kesimlerinde bitki gelişimi güzeldir.
 - Çankırı'nın taban arazileri ile Çorum'un Sungurlu ve Yozgat'a doğru olan kısmı kuraklıktan etkilenmiştir.
-

Genel Değerlendirme

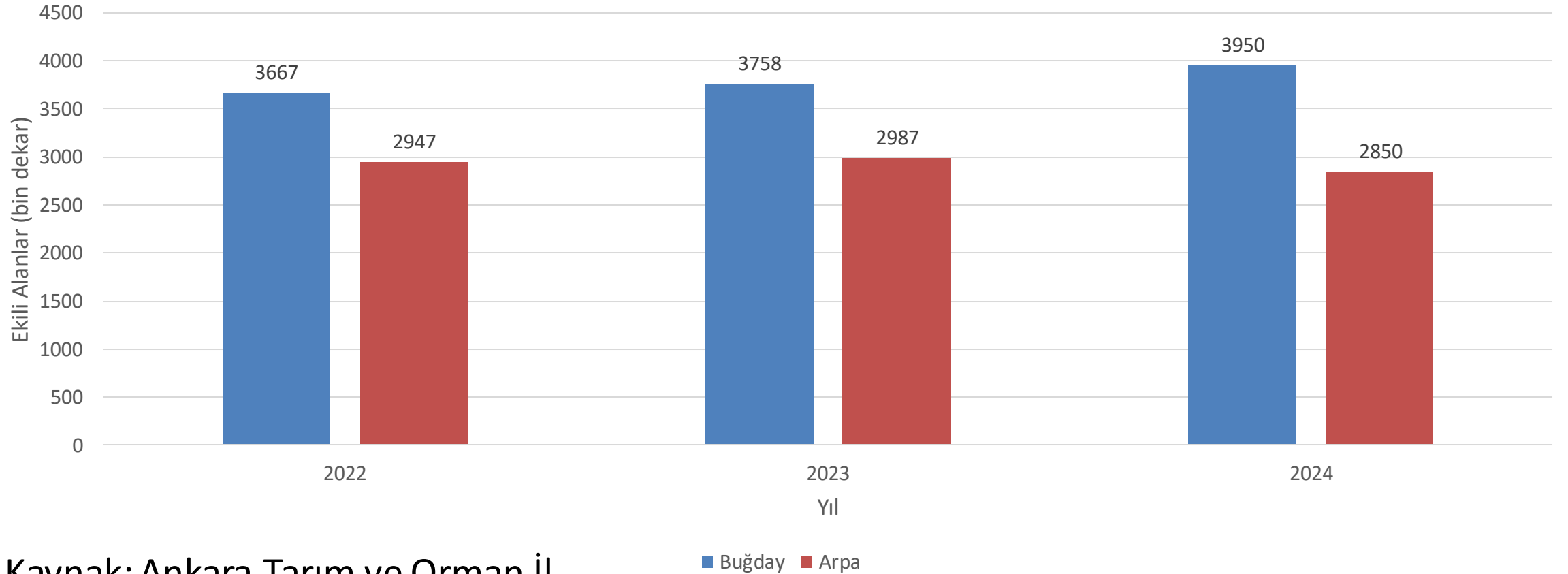
Yapılan gözlemler neticesinde yapılan değerlendirme;

- Arpada %20-25 arası bir rekolte kaybı beklenmektedir.
 - Buğdayda daha iyi ve daha kötü yerler olduğu için rekolte kaybı %10 civarında olacağı beklenmektedir.
 - Kıraç alanlardaki arpa hasadında sonradan gelen sürgün veren kardeşler nedeniyle hasatta sorun oluşacağı beklenmektedir.
 - Bu gözlemler içerisinde 5-6 Mayıs'ta sıcaklıkların sıfırın altına düşmesi nedeniyle yaşanabilecek sorunların tespiti yoktur.
 - Buğday hasadını etkileyecek önemli bir sıkıntı gözlenmemektedir.
 - Hasadın bütün bölgelerde 15 – 20 gün daha erken olacağı beklenmektedir.
-

Ankara Hububat Ekim Alanları

2023 yılında buğday ekili alanları yaklaşık %5,10 artmıştır. Arpa ekili alanlar ise %4,6 azalmıştır.

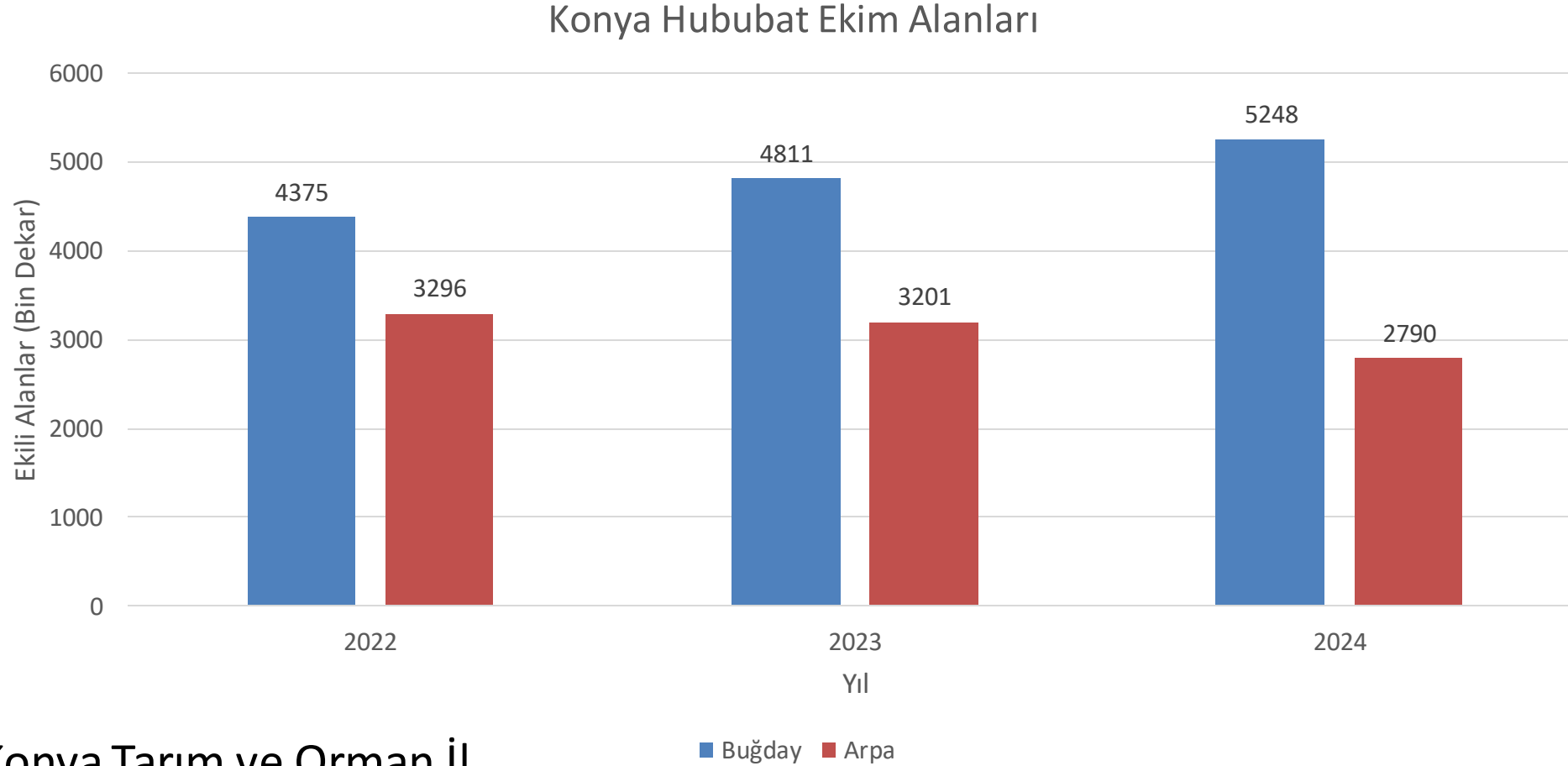
Ankara Hububat Ekili Alanlar

Kaynak: Ankara Tarım ve Orman İl
Müdürlüğü

Konya Hububat Ekim Alanları

2023 yılında buğday ekili alanları yaklaşık %9,1 artmıştır. Arpa ekili alanlar ise %12,8 azalmıştır.

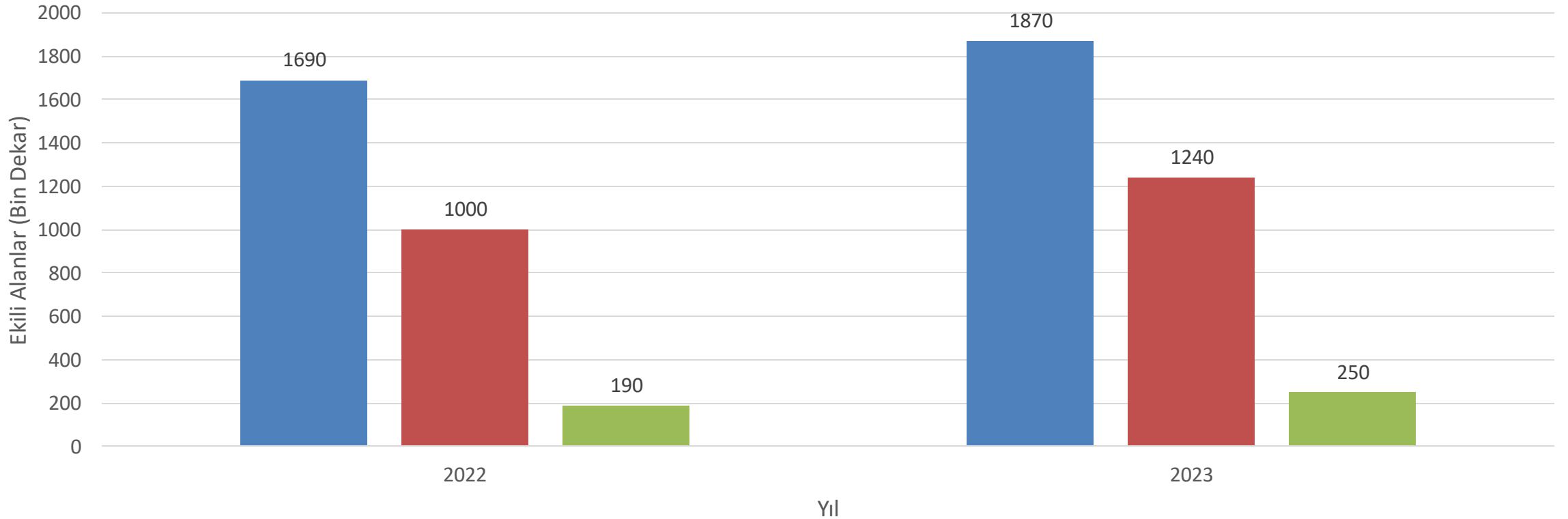

Kaynak: Konya Tarım ve Orman İl
Müdürlüğü

Kayseri Hububat Ekim Alanları

2023 yılında buğday ekili alanları yaklaşık %10,6 artmıştır. Arpa ekili alanlar ise %24 artmıştır

Kayseri Hububat Ekim Alanları

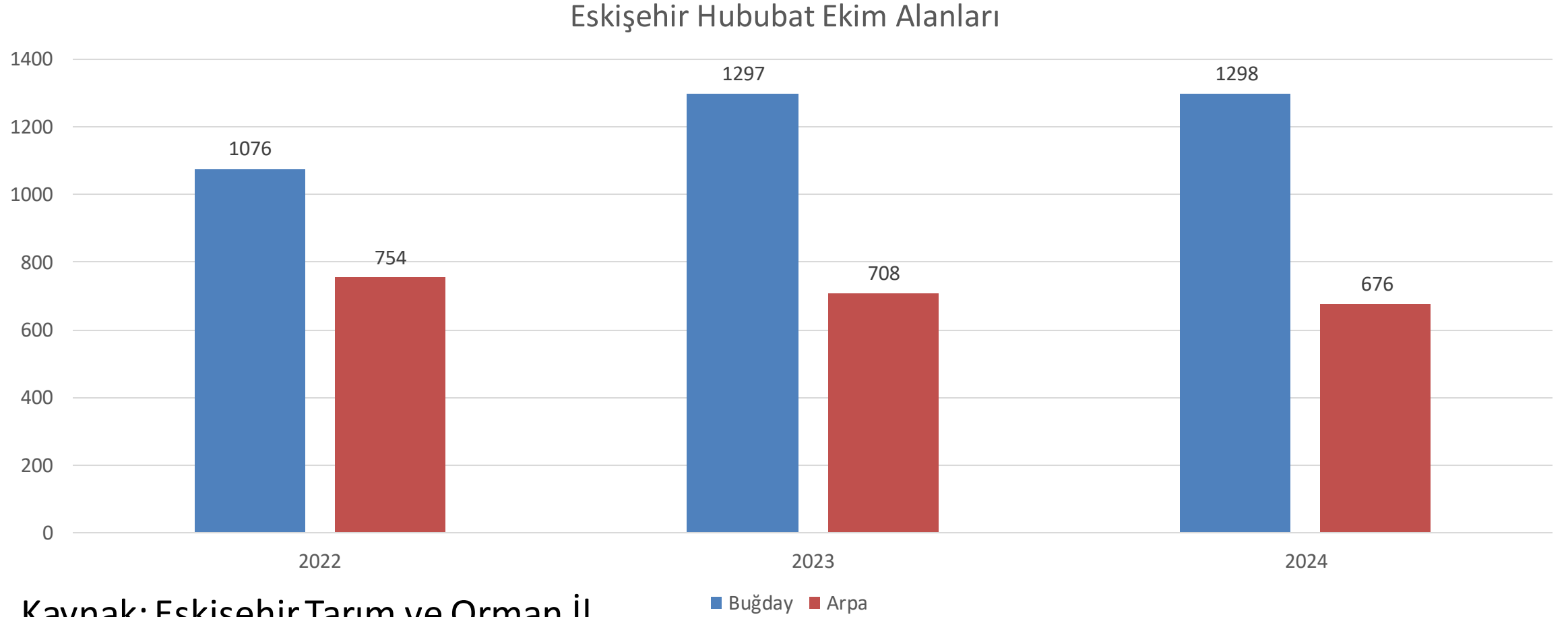

■ Buğday ■ Arpa ■ Diğer Hububat

Kaynak: Kayseri Tarım ve Orman İl
Müdürlüğü

Eskişehir Hububat Ekim Alanları

2023 yılında buğday ekili alanları sabit kalmıştır.
Arpa ekili alanlar ise %4,5 azalmıştır.

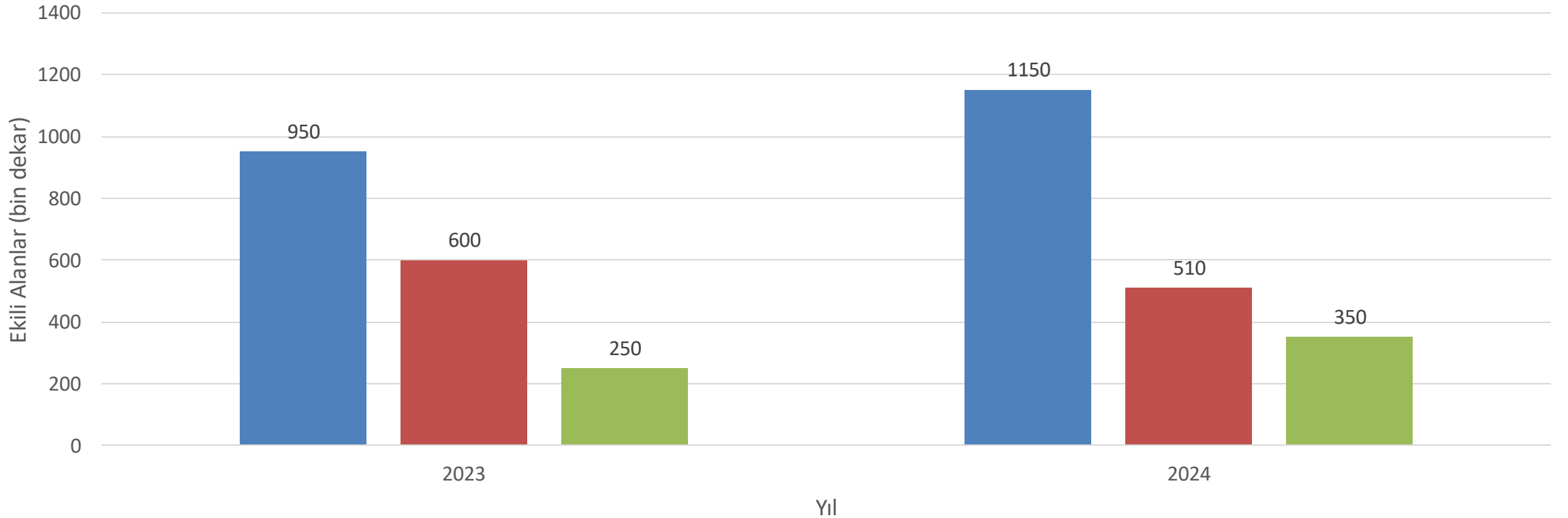

Kaynak: Eskişehir Tarım ve Orman İl
Müdürlüğü

Kırıkkale Hububat Ekim Alanları

2023 yılında buğday ekili alanları yaklaşık %21 artmıştır. Arpa ekili alanlar ise %15 azalmıştır. Nohut ekimi %40 artmıştır.

Kırıkkale Hububat Ekili Alanlar

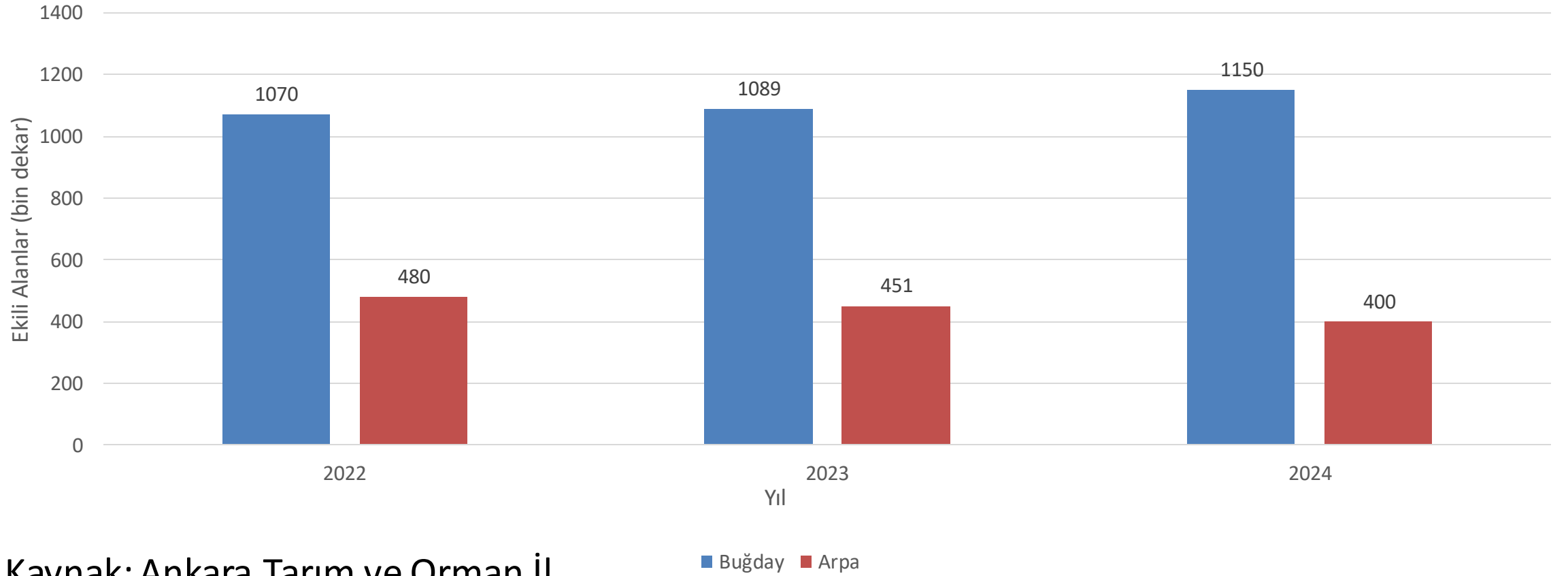
Kaynak: Kırıkkale Tarım ve Orman İl
Müdürlüğü

■ Buğday ■ Arpa ■ Nohut

Polatlı Hububat Ekim Alanları

2023 yılında buğday ekili alanları yaklaşık %5,6 artmıştır. Arpa ekili alanlar ise %11,3 azalmıştır.

Polatlı Ekili Alanlar

Kaynak: Ankara Tarım ve Orman İl
Müdürlüğü

Tohum Üretim ve Dağıtım Verileri

- Ülkemizde tohumculukla ilgili iki önemli kanun bulunmaktadır.
 - 2004 yılında yürürlüğe giren 5042 Sayılı Yeni Bitki Çeşitlerinin Korunmasına İlişkin Kanun
 - 2006 yılında yürürlüğe giren 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu
 - 2008 yılında her iki kanunla ilgili tüm yönetmelikler tamamlanarak yürürlüğe girmiştir
 - 2008 yılında tüm yönetmeliklerin yürürlüğe girmesine kadar ülkemizde 62 adet arpa ve 205 adet makarnalık ve ekmeklik buğday çeşidi tescil edilmiştir. (Kaynak: TTMM)
 - 2008 yılında tüm yönetmeliklerin yürürlüğe girmesinden sonra ülkemizde 179 adet arpa ve 556 adet makarnalık ve ekmeklik buğday çeşidi tescil edilmiştir. (Kaynak: TTMM)
-

Tohumluk Üretim Miktarları

Tohumluk Üretim Miktarları (Ton)				
	2020	2021	2022	2023
Buğday	500.574	501.656	454.451	493.498
Arpa	222.265	139.695	169.444	195.733
Kaynak: BÜGEM				

ATA TOHUMCULUK A.Ş.

Tohumda Güvenenin Adresi

Tohumluk Dağıtım Miktarları

Tohumluk Dağıtım Miktarları (Ton)				
	2020	2021	2022	2023
Buğday	485.366	490.027	443.978	481.160
Arpa	221.526	139.292	169.228	195.087
Kaynak: BÜGEM				

Tohumluk İhracat Verileri

Tohumluk İhracat Verileri (Ton)				
	2020	2021	2022	2023
Buğday	16.354	12.336	10.918	14.106
Arpa	1.027	708	609	1.513
Kaynak: BÜGEM				

Tohumluk İhracat Verileri (1000 \$)				
	2020	2021	2022	2023
Buğday	7.139	5.844	6.725	7.527
Arpa	351	338	364	673
Kaynak: BÜGEM				

Tohumluk İhracat Verileri

En Çok Buğday Tohumu İhracatı Yapılan Ülkeler (Ton)					
Ülke	2019	2020	2021	2022	2023
Irak	38.844	19.552	10.960	7.872	17.745
KKTC	346	678	489	508	3.309
İran	0	206	15	175	3.117
Fas	0	0	0	0	1.200
Azerbaycan	322	403	1.220	635	752
Kaynak: www.trademap.com					

Tohumluk İhracat Verileri

En Çok Buğday Tohumu İhracat Yapılan Ülkeler (1000 \$)					
Ülke	2019	2020	2021	2022	2023
Irak	16.255	8.346	5.048	4.378	8.268
KKTC	114	216	177	287	1490
İran	0	80	7	110	1478
Fas	1	0	0	0	771
Azerbaycan	151	156	631	466	505
Kaynak: www.trademap.com					

ATA TOHUMCULUK A.Ş.

Tohumda Güvenenin Adresi

Kamu Özel Sektör Tohumluk Üretimi

Kamu ve Özel Sektör Tohumluk Üretimi			
YIL	Üretici	Buğday	Arpa
1995	Kamu	108.169	14.707
	Özel Sektör	3.541	583
	Özel Sektör %	%3,2	%3,8
2004 (5042 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi)	Kamu	212.116	17.207
	Özel Sektör	10.978	1.867
	Özel Sektör %	%4,9	%9,8
2006 (5553 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi)	Kamu	169.116	22.050
	Özel Sektör	41.672	6.145
	Özel Sektör %	%19,8	%21,8
2008 (Tüm ilgili yönetmeliklerin yürürlüğe girmesi)	Kamu	69.886	10.823
	Özel Sektör	88.566	9.356
	Özel Sektör %	%55,9	%46,4
2023	Kamu	100.945	22.265
	Özel Sektör	392.553	173.468
	Özel Sektör %	%79,5	%88,6

Kaynak: BÜGEM

***BU
TOPRAKLARDA
atb sözü
DİNLENİR***

